

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. В.В. ДОКУЧАЄВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківського національного
аграрного університету ім. В.В.Докучаєва

професор О.В. Ульянченко

«19» грудня 2018 р.

ПРОГРАМА

**вступних випробувань за освітнім бакалаврським рівнем
(для вступників на основі диплома молодшого спеціаліста) зі спеціальності
242 «ТУРИЗМ»**

Харків – 2018

ВСТУП ДО ФАХУ

Тема 1. Організація навчання у вищій школі в контексті Болонського процесу

Вища освіта в контексті Болонського процесу. Організація навчального процесу в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Фахова підготовка в ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Історія і традиції Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Роль випускової кафедри в підготовці фахівців туристичного обслуговування. Інформаційно-методичне забезпечення навчального процесу в ХНАУ ім. В. В. Докучаєва.

Тема 2. Готельний бізнес: розвиток, класифікація, інтеграція. Організація й управлінська структура готелю

Розвиток готельного бізнесу. Класифікація засобів розміщення в світі. Основні служби готелю. Автоматизовані системи управління.

Тема 3. Ресторанний бізнес: розвиток, концепція, класифікація

Ринок ресторанних послуг. Вплив місцерозташування на діяльність ресторану. Технологія розробки меню. Класифікація підприємств харчування. Управління барами: організація і контроль. Загальні тенденції розвитку ресторанного бізнесу.

Тема 4. Туристська діяльність: поняття, розвиток, мотивація, вплив туризму

Визначення туризму. Історичне становлення галузі туризму – п'ять епох туризму. Туристські організації. Економічний вплив туризму. Мотивація здійснення подорожей: причини і тенденції.

Тема 5. Нормативно-правові засади туристської діяльності

Нормативно-правове регулювання туристської діяльності в світі. Нормативно-правове регулювання туристської діяльності в Україні.

Тема 6. Вступ до менеджменту туризму

Менеджмент, як система наукових знань і мистецтво управління. Сутність категорій „управління” і „менеджмент”. Поняття менеджменту. Рівні управління в менеджменті. Особливості формування сучасної моделі менеджменту туризму.

Тема 7. Загальні поняття, сутність, роль і принципи менеджменту в туристській індустрії

Поняття „принципи менеджменту” в туристській індустрії. Класифікація принципів менеджменту. Сутність функцій менеджменту туризму. Сутність

управлінських рішень, підходи до прийняття управлінських рішень у туристській індустрії.

Тема 8. Основи маркетингу в індустрії туризму

Маркетинг в індустрії туризму. Характерні особливості маркетингу в сфері послуг. Позиціонування на ринку послуг. Маркетинг-мікс в індустрії туризму. Життєвий цикл туристського продукту. Основні категорії рекламної діяльності в сфері туризму.

Тема 9. Кар'єрний ріст у туризмі

Загальна характеристика сучасного менеджера в туристській індустрії: професійно-кваліфікаційні вимоги й організаторські якості. Поняття і загальна характеристика лідерства. Різниця між лідерством і менеджментом.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Болонський процес. Хрестоматія. – Херсон: Видавництво ХДУ, 2005. – 276 с.
2. Уокер Дж. Р. Введение в гостеприимство: Учеб. пособие / Пер. с англ. – 2-е изд. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 607 с.
3. Волков Ю.Ф. Введение в гостиничный и туристский бизнес / Серия «Учебники, учебные пособия». – Ростов-на Дону: Феникс, 2003. – 352 с.
4. Биржаков М.Б. Введение в туризм. – СПб.: Герда, 2004. - 448 с.
5. Организация туризма: Учеб. Пособие / А.П. Дурович, Н.И. Кабушкин, Т.М. Сергеева и др.; Под общ. ред. Н.И. Кабушкина и др. - Минск: Новое знание, 2003. - 632 с.
6. Чудновский А.Д. Туризм, гостеприимство, сервис. – М.: Тандем, ЭКСМОС 2000. – 400 с.

Додаткова література

7. Бабарицька В.К., Малиновська О.Ю. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійно-термінологічні основи, сервісне забезпечення турпродукту: Навч. посібник. – К.: АЛЬТЕРПРЕС, 2004. – 288 с.
8. Байлик С.И. Вступление в анимацию гостеприимства: Учебн. пособие. – Харьков: Прапор, 2006. – 160 с.
9. Болонський процес у фактах і документах/ Упорядники Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинкарук В.Д., Грубінко В.В., Бабин І.І. - Київ - Тернопіль: Вид-во ТДПУ ім. В. Гнатюка, 2003. – 52 с.
10. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003-2004 рр.) / За ред. В.Г. Кременя. - Київ - Тернопіль: Вид-во ТДПУ, 2004. - 147 с.
11. Егоршин А.П. Управление персоналом: Учебник для вузов. – 5-е изд., доп. и перераб. – Н. Новгород: НИМБ, 2005. – 720 с.
12. Жолдак В.И. Основы менеджмента в спорте и туризме. Т.2 :Социально-педагогические основы: Учебник. – М.: Советский спорт, 2002. – 184 с.

- 13.История туризма: Учебн. пособие // Абрамов В.В., Тонкошкур М.В. – Харьков: ХНАГХ, 2005. – 312 с.
- 14.Кабушкин Н.И., Бондаренко Г.А. Менеджмент гостиниц и ресторанов: Уч. пособие. – 3-е изд., перер. и доп. - Минск: Новое знание, 2002.- 368с.
- 15.Котлер Ф, Боуэн Дж., Мейкенз Дж. Маркетинг. Гостеприимство. Туризм: Учебник для вузов. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2005. – 1063 с.
- 16.Нечаюк Л.І., Нечаюк Н.О. Готельно-ресторанний бізнес: менеджмент: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 348 с.
- 17.Правове регулювання туристичної діяльності в Україні: Збірник нормативно-правових актів / Під заг. ред. проф. В.К. Федорченка; Київський ун-т туризму, економіки і права. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 640 с.
- 18.Романов А.А. Зарубежное туристское страноведение: Учебн. пособие. - М.: Советский спорт, 2001. – 288 с.
- 19.Сапожникова Е.Н. Страноведение. Теория и методика туристского изучения стран. - М.: ИЦ „Академия”, 2005. – 240 с.
- 20.Страны мира: Энцикл. справ./ Под ред. С.А. Семеницкого. – Минск: Миринда; Родиола-плюс, 2000. – 624с.
- 21.Туризм, гостеприимство, сервис: словарь-справочник / Под ред. Воронковой Л. - М.: Аспект Пресс, 2002. – 367 с.
- 22.Уокер Дж. Р. Управление гостеприимством. / Джон Р. Уокер; Пер. с англ. [В.Н. Егорова]. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2006. – 880 с. – (Серия «Зарубежный учебник»).
- 23.Шегда А.В. Основы менеджмента. - К.: Товариство «Знання», 2004. – 311с.

ГЕОГРАФІЯ ТУРИЗМУ

Тема 1. Основні поняття і категорії географії туризму

Підходи до визначення туризму та їх географічна інтерпретація: статистичний, функціональний, сутнісний (системний). Туризм як соціо-еколого-економічна система та об'єкт дослідження географічної науки. Еволюція туризму в контексті географічної науки. Туристський рух, історичні періоди розвитку туристського руху. Еволюція наукових досліджень в географії туризму. Туристичний потенціал території та загальна характеристика його складових елементів. Туристські атракції (туристські принади). Туристична інфраструктура. Туристичні умови. Туристичні інститути. Туристична інформація. Функції туризму.

Місце і роль дисципліни у програмі підготовки спеціалістів сфери обслуговування, туризму. Зв'язок географії туризму з іншими дисциплінами. Предмет, об'єкт, завдання навчальної дисципліни "Географія туризму". Географія туризму та рекреаційна географія: спільні риси та відмінності. Термінологія географії туризму; класифікація та види туризму. Сучасні наукові концепції та моделі в географії туризму. Геопросторові моделі туризму. Моделі туристських переміщень. Модель розкладу відстані. Структурні моделі туризму. Модель територіально-рекреаційної системи. Моделі «відбуття – прибуття». Концепція сталого розвитку туризму в сучасних умовах. Принципи, основні складові сталого розвитку туризму, стратегічна мета розробки концепції.

Тема 2. Географічні методи дослідження туризму.

Методологічні підходи до комплексної оцінки туристичного потенціалу території. Туристичний ринок як система взаємозв'язків. Накопичення, упорядкування та аналіз географічної інформації для цілей туризму. Джерела інформації географії туризму.

Методи збору географічної інформації. Опис. Запит інформації. Інвентаризація. Опитування. Щоденниковий метод. Оціночні методи. Інвентаризаційна таблиця. Туристичний паспорт території. Таблиця, детермінант. Бальне бонітування. Система коефіцієнтів та відносних показників. Нормативний метод.

Методи класифікації в географії туризму. Система індикаторів та класифікаційних ознак, що використовується в географії туризму.

Методи типології в географії туризму. Критерії типологічного аналізу території для географії туризму. Метод районування. Рейтингові методи.

Картографічний метод та форми його використання в географії туризму. Класичні туристичні карти. Туристичні картоїди. Ментальні карти.

Сучасні ГІС-технології туристичній діяльності.

Тема 3. Географічні фактори туристичної діяльності

Географічна сутність базових факторів розвитку туризму: історичні, політичні, економічні, технологічні, екологічні демографічні, соціальні фактори. Особистісні (людські) та територіальні (географічні) детермінанти туризму. Туристська активність людини та фактори, що її формують. Туристська мотивація. Рекреаційні і туристські потреби: психотипи туристів та їх взаємозв'язок з цілями і мотивами туристичної подорожі. Туристська біографія. Класифікація туристичних мотивацій: рекреаційна група (лікування, оздоровлення, відпочинок), інтелектуальна група (пізнання, навчання, естетика), активна група (спорт, фізкультура, ігри, пригоди), емоційна група (розваги, видовища, святкування), ментальна група (релігія, хобі, фанатизм, захоплення), специфічна група (шопінг, професійна діяльність, тощо). Основні фактори туристських мотивацій.

Тема 4. Класифікація туристичних ресурсів

Підходи до визначення туристичних ресурсів. Умови використання туристичних ресурсів: туристський інтерес та туристське враження. Властивості туристичних ресурсів.

Підходи до класифікації туристичних ресурсів. Сутнісний підхід до класифікації туристичних ресурсів. Природні та антропогенні ресурси. Підхід П. Дефера: гідром, фітом, літом та антропоном. Класифікація О.Бейдика: природно-географічні, природно-антропогенні, суспільно-історичні, суперточка-тур, гомогенні, латентні тощо. Функціональний підхід до класифікації туристичних ресурсів: туристичні блага, туристичні антропогенні ресурси, туристична інфраструктура.

Ціннісний підхід: світова природна та культурна спадщина (список всесвітньої спадщини ЮНЕСКО), національне культурно-історичне і природне надбання, туристичні ресурси місцевого значення. Туристичні ресурси в сучасних світових та національних конкурсах-проектах: «Нові сім чудес світу», «Нові сім природних чудес світу», «Сім чудес України», «Сім природних чудес України» та ін. Проблеми освоєння та користування туристичними ресурсами.

Реєстр туристичних ресурсів. Кадастр туристично-рекреаційних ресурсів. Паспортизація туристично-рекреаційних ресурсів. Економічна, соціальна та екологічна оцінка туристичних ресурсів. Гранично допустимі щільність та гранично допустиме навантаження.

Тема 5. Географія туристичних потоків і витрат

Туристський потік та його географічна характеристика. Основні географічні закономірності функціонування туристських потоків. Регіони і центри, що генерують та регіони і центри, що приймають туристський потік. Класифікація туристських потоків за різними ознаками. Географічна оцінка туристського потоку. Показники, що визначають обсяги туристського потоку: кількість вибуттів та кількість прибуттів, тривалість перебування.

Географія країн та регіонів за середньою тривалістю перебування туристів. Показники, що визначають інтенсивність туристського потоку: інтенсивність прибуттів та вибуттів туристів. Географія країн та регіонів за інтенсивністю прибуттів та вибуттів. Нерівномірність туристських потоків в світі.

Показники, що визначають нерівномірність туристського потоку. Географія країн та регіонів з різними значеннями коефіцієнту нерівномірності туристського потоку. Географічна оцінка туристичних доходів та витрат. Країни «активного» і «пасивного» туризму. Географія країн та регіонів за туристичними доходами та витратами. Туристичне сальдо. Країни та регіони з позитивним та негативним туристичним сальдо.

Тема 6. Територіальна організація туристичного потенціалу України

Поняття «актуальна туристична дестинація», «актуальний туристичний центр», «актуальне туристичне місце». Принципи туристичного районування України: історія та сучасний підхід.

Методика географічної оцінки забезпеченості туристичними ресурсами. Критерії трактування наявності і значимості туристичних ресурсів. Параметри оцінки сезонності використання і рівня просторової доступності туристичних ресурсів.

Основні галузі спеціалізації туристичної індустрії України: лікувально-оздоровчий туризм, спортивно-оздоровчий туризм, екскурсійно-пізнавальний туризм (природної орієнтації, культурної орієнтації), розважальний та подієвий туризм, релігійний туризм, діловий туризм, круїзний туризм.

Рейтинг 100 найбільш популярних туристичних дестинацій України. Туристичні центри Південної України. Туристичні центри Східної України. Туристичні центри Північної України. Туристичні центри Центральної України. Туристичні центри Західної України.

Тема 7. Ресурси розвитку курортно-оздоровчого туризму

Поняття «курортологія», «курорт», «землі оздоровчого призначення», «землі рекреаційного призначення», «лікувальний туризм», «спа-туризм». Курортологія і методи курортної терапії: кліматотерапія (геліотерапія, аеротерапія, таласотерапія), бальнеотерапія, пелоїдотерапія, фізіотерапія, кінезітерапія. Інші не лікувальні функції курортів: екскурсійні, розважальні, спортивні.

Класифікація курортів і курортних місцевостей: кліматичні (приморські, гірські, степові, лісові), балнеолікувальні (питні, купальні, грязеві), комплексні. Спа-індустрія, спа-технології та географія спа-центрів України.

Просторова організація центрів курортно-оздоровчого туризму України: курорти Криму, Причорномор'я і Приазов'я. Гірські курорти Карпатського регіону.

Мінеральні води України та їх використання у санаторно-курортному лікуванні і оздоровчій рекреації.

Тема 8. Ресурси розвитку природно-пізнавального туризму

Поняття «природно-пізнавальний туризм», «екологічний туризм», «еколого-пізнавальний туризм», «природно-заповідні території», «екологічна мережа». Використання в туризмі особливо охоронних територій.

Біосферні резервати: визначення, функціональне зонування, географія об'єктів в Україні: Асканія-Нова, Чорноморський, Дунайський, Карпатський).

Природні заповідники: визначення, функціональне зонування, географія природних заповідників України.

Туристичне значення національних природних парків. Визначення поняття, принципи функціонального зонування національних парків.

Географія національних парків України. Створення нових і перспективних національних природних парків.

Інші природо-заповідні об'єкти міжнародного і національного значення: регіональні ландшафтні парки, дендрологічні парки, зоологічні парки, ботанічні сади, пам'ятки природи, заказники, заповідні урочища тощо.

Тема 9. Ресурси розвитку культурно-пізнавального туризму

Класифікація туристичних ресурсів антропогенного походження: історико-культурні і сучасно-культурні. Поняття «Світова Спадщина ЮНЕСКО», «Національна Спадщина України», «пам'ятки історії», «пам'ятки архітектури і містобудування», «пам'ятки археології», «пам'ятки монументального мистецтва», «пам'ятки науки і техніки».

Географія основних історико-культурних центрів і заповідників. Світова Спадщина ЮНЕСКО в Україні.

Музейне середовище України: Державний музейний фонд, відомчі і приватні музеї. Географія музейної діяльності в Україні: краєзнавчі, історичні, художні, тематичні, альтернативні тощо.

Історико-меморіальні, біосоціальні та етнографічні туристичні ресурси України. Ресурси розвитку релігійно-паломницького туризму України: православні, греко-католицькі, католицькі, іудейські, ісламістські, будистські центри.

Туристичні ресурси сучасної культури: видатні архітектурні та інженерні споруди, промислові підприємства у якості об'єктів пізнавально-екскурсійного туризму.

Тема 10. Ресурси розвитку спортивно-оздоровчого туризму

Географія ресурсів розвитку основних видів спортивного туризму в Україні: пішохідний, лижний, гірський, водний, велосипедний, спелеологічний, вітрильний, автомобільний, мотоциклетний, кінний туризм.

Географія ресурсів розвитку основних видів активного відпочинку та екстремально-пригодницького туризму: скелелазіння, альпінізм, рафтинг, маунтбайкінг, дайвінг і спелеодайвінг, повітряний туризм і банджі-джампінг, сафарі-туризм тощо. Основні центри гірськолижного туризму і зимового відпочинку.

Порівняльна характеристика основних регіонів здійснення активного туризму: Карпати і Крим.

Тема 11. Ресурси розвитку розважального і подієвого туризму

Географія основних центрів розваг і дозвілля України. Тематичні парки розваг і дозвілля: скансени, парки атракціонів, аквапарки, дельфінарії, торговельно-розважальні комплекси, театри і кінотеатри тощо.

Центри ділового туризму і МІСЕ-індустрія: головні наукові центри проведення конференцій, конгресів, симпозіумів, центри виставкової індустрії та проведення ярмарок, центри проведення спортивних подій міжнародного і національного значення.

Основні культурні події регіонально, національного і міжнародного значення: музичні, театральні, мистецькі кіно-, фестивалі, карнавали, концерти. Географія ігрового бізнесу та розважально-ігрового туризму.

Ресурси і перспективи розвитку в Україні морського, річкового і залізничного круїзного туризму.

Тема 12. Туристична ресурсозабезпеченість регіонів України

Оцінка рівня туристичної ресурсозабезпеченості регіонів України: методика виконання оцінки, принципи трактування оціночних параметрів.

Оціночні параметри, пов'язані із особливостями використання земельного фонду: частка території регіону з гірським рельєфом (%); під актуальною смугою морського узбережжя (%); під актуальною береговою смугою поверхневих вод (%); зайнята лісами (%); придатна для мисливства (%); зайнята природно-заповідними територіями (%).

Оціночні параметри, пов'язані з кількісними параметрами: кількість населених пунктів зі статусом курортів або оздоровчих місцевостей; середня кількість днів за рік з позитивною температурою повітря; кількість родовищ лікувальних мінеральних вод; кількість ставків, придатних для рекреації та рибної ловлі; загальна кількість природно-заповідних об'єктів; кількість особливо цінних та унікальних природно-заповідних об'єктів.

Оціночні параметри, пов'язані із щільністю історико-культурної спадщини: пам'яток архітектури на 1 тис. км²; пам'яток історії на 1 тис. км²; пам'яток монументального мистецтва на 1 тис. км²; пам'яток археології на 1 тис. км².

Оціночні параметри, пов'язані із кількістю культурно-пізнавальних об'єктів: парків-пам'яток садово-паркового мистецтва (ПП СПМ); музеїв із переліку Державного музейного фонду; історико-культурних заповідників державного значення; населених пунктів, що мають статус історичних центрів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К.: Київський ун-т, 2001. – 395с.

2. Географічна енциклопедія України: В 3 т. – К.: Укр. енцикл., 1989.
3. Лабскір Володимир Михайлович, Любієв Альберт Гнатович, Юшко Олексій Володимирович, Курило Сергій Ілліч, Копієвська Людмила Анатоліївна. Туристичні об'єкти України: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Національний технічний ун-т "Харківський політехнічний ін-т" / Володимир Михайлович Лабскір (заг.ред.). – Х. : НТУ "ХПІ", 2002. – 175с.
4. Любіцева О. О., Панкова Є. В., Стафійчук В. І. Туристичні ресурси України: навч.посібник. – К.: Альтерпрес, 2007. – 369с.
5. Рутинський М. Й., Стецюк О.В. Туристичний комплекс Карпатського регіону України: навч. посіб.. – Чернівці : Книги - ХХІ, 2008. – 440с.
6. Рутинський М.Й. Географія туризму України: Навчально-метод. посібник / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. – Л. : КВКПП "Фенікс", 2002. – 107с.
7. Сажнева Н.М. Рекреаційна географія: навч. посібник / Мелітопольський держ. педагогічний ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Мелітополь : Люкс, 2008. – 329с.
8. Стафійчук В.І. Рекреалогія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Альтерпрес, 2008. – 264с.
9. Тімець О.В., Совгіра С.В. Основи рекреаційної географії. Природа, ресурсний потенціал регіонів: Навч. посіб. для студ.-геогр. пед. ун-тів. – К.: Науковий світ, 2005. – 254с.
10. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: навч. посіб. для студ. ВНЗ / Інститут менеджменту та економіки "Галицька академія". – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 311с.

Допоміжна література:

11. Багров Н. В. Принципы концепции рекреационного развития Крыма // Український географічний журнал. – 1997. – № 1. – С. 29–34.
12. Бейдик О.О. Словник-довідник з географії туризму, рекреалогії та рекреаційної географії. – К.: Палітра, 1997. – 130 с.
13. Гаман П.І. Розвиток рекреаційної сфери Карпатського регіону України: теорія та практика державного регулювання: монографія / НАН України; Рада по вивченню продуктивних сил України. – Донецьк: Юго-Восток, Лтд, 2008. – 306с.
14. Гудзь П.В. Економічні проблеми розвитку курортно-рекреаційних територій / НАН України; Інститут економіко-правових досліджень. – Донецьк: ТОВ "Юго-Восток, ЛТД", 2001. – 269с.
15. Гулич О.І. Рекреаційний потенціал Українських Карпат та сучасний стан його освоєння / НАН України; Інститут регіональних досліджень. – Л., 2004. – 57с.
16. Данильчук В.Ф., Алейникова Г.М., Бовсуновская А.Я., Голубничая С.Н. Методология оценки рекреационных территорий / Донецкий ин-т туристического бизнеса. – Донецк: ДИТБ, 2003. – 197с.

17. Долотов В.И., Иванов В.А. Повышение рекреационного потенциала Украины: кадастровая оценка пляжей Крыма / Морской гидрофизический ин-т НАН Украины. – Севастополь, 2007. – 194с.
18. Кравців В.С., Євдокименко В.К., Габрель М.М., Копач М.В. Рекреаційна політика в Карпатському регіоні: принципи формування, шляхи реалізації / НАН України; Інститут регіональних досліджень. – Чернівці: Прут, 1995. – 71с.
19. Кравченко Н.О. Рекреаційне господарство Полісся: сучасний стан та перспективи розвитку. – Ніжин: МІЛАНІК, 2007. – 172с.
20. Мацола Н. С. Рекреаційно-туристичний комплекс України. – Львів: Світ, 1997. – 254 с.
21. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство: Навч. посібник / Ф.Д. Заставний (ред.). – К.: Знання, 2006. – 575с.
22. Покоłodна М.М. Рекреаційні ресурси Харківської області, їх географічна характеристика та раціональне використання: Автореф. дис... канд. геогр. наук: 11.00.11 / Таврійський національний ун-т ім. В.І.Вернадського. – Сімф., 2003. – 20с.
23. Про курорти. Закон України від 05.10.2000 № 2026-III // ВВР України. – 2000. – № 50. – С. 435.
24. Рекреаційне лісокористування: конспект лекцій / Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича / Ірина Дмитрівна Бойко (уклад.). – Чернівці: Рута, 2008. – 56с.
25. Руденко В. П. Географія природно-ресурсного потенціалу України. – Львів: Світ, 1993. – 240 с.
26. Рутинський М.Й. Замковий туризм в Україні: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. – К. : Центр учбової літератури, 2007. – 432с.
27. Рутинський М.Й., Зінько Ю.В. Сільський туризм: Навч. посібник. – К. : Знання, 2006. – 272с.
28. Сажнева Н.М., Арсененко І.А. Рекреаційна географія та туризм: словник-довідник сучасних термінологічних понять / Мелітопольський держ. педагогічний ун-т. – Мелітополь: Люкс, 2007. – 254с.

ТУРИСТИЧНЕ КРАЄЗНАВСТВО

Тема 1. Краєзнавство як окремий напрямок туризмології

Місце туристичного краєзнавства у програмі підготовки спеціалістів з туризму. Стислий історичний нарис розвитку краєзнавства. Предмет та завдання туристичного краєзнавства.

Тема 2. Туристичні ресурси у краєзнавстві

Поняття про краєзнавчі туристичні маршрути. Сучасні оцінки краєзнавчих туристичних ресурсів. Значення окремих видів туристичних ресурсів для краєзнавчого туризму. Туристичні ресурси України як основа

організації краєзнавчого туризму. Роль сільської місцевості у вітчизняному туристичному краєзнавстві.

Тема 3. Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів Правобережної України. Історична Київщина. Частина 1.

Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів історичної Київщини. Київська область. Черкаська область.

Тема 4. Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів Правобережної України. Історична Волинь. Частина 2.

Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів історичної Волині. Волинська область. Житомирська область. Рівненська область.

Тема 5. Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів історичного Поділля

Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів історичного Поділля. Вінницька область. Тернопільська область. Хмельницька область.

Тема 6. Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів Слобожанщини

Загальна характеристика Слобожанщини. Харківська область. Полтавська область. Сумська область.

Тема 7. Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів Західної України (Галичина, Буковина, Закарпаття)

Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів західної України. Львівська область. Івано-Франківська область. Туристичні ресурси Буковини. Туристичні ресурси Закарпаття.

Тема 8. Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів Степової України (Причорномор'я)

Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів Степової України. Одеська область. Миколаївська область. Херсонська область.

Тема 9. Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів Степової України (Донбас, Придніпров'я)

Запорізька область. Донецька область. Луганська область. Дніпропетровська область. Кіровоградська область.

Тема 10. Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів Криму

Географічне положення Криму. Туристично-рекреаційні ресурси Криму. Стислий історичний нарис формування території Криму. Історико-культурні краєзнавчі ресурси Криму. Головні туристичні атракції та центри Криму.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К.: Київський ун-т, 2001. – 395с.
2. Географічна енциклопедія України: В 3 т. – К.: Укр. енцикл., 1989.
3. Лабскір Володимир Михайлович, Любієв Альберт Гнатович, Юшко Олексій Володимирович, Курило Сергій Ілліч, Копієвська Людмила Анатоліївна. Туристичні об'єкти України: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Національний технічний ун-т "Харківський політехнічний ін-т" / Володимир Михайлович Лабскір (заг.ред.). – Х. : НТУ "ХПІ", 2002. – 175с.
4. Любіцева О. О., Панкова Є. В., Стафійчук В. І. Туристичні ресурси України: навч.посібник. – К.: Альтерпрес, 2007. – 369с.
5. Рутинський М. Й., Стецюк О.В. Туристичний комплекс Карпатського регіону України: навч. посіб.. – Чернівці : Книги - XXI, 2008. – 440с.
6. Рутинський М.Й. Географія туризму України: Навчально-метод. посібник / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. – Л. : КВКПП "Фенікс", 2002. – 107с.
7. Сажнева Н.М. Рекреаційна географія: навч. посібник / Мелітопольський держ. педагогічний ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Мелітополь : Люкс, 2008. – 329с.
8. Стафійчук В.І. Рекреалогія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.. – 2-е вид., перероб. та доп. – К.: Альтерпрес, 2008. – 264с.
9. Тімець О.В., Совгіра С.В. Основи рекреаційної географії. Природа, ресурсний потенціал регіонів: Навч. посіб. для студ.-геогр. пед. ун-тів. – К.: Науковий світ, 2005. – 254с.
10. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія: навч. посіб. для студ. ВНЗ / Інститут менеджменту та економіки "Галицька академія". – К.: Центр навчальної літератури, 2007. – 311с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Структура та критерії оцінки вступного випробування

Вступник має надати відповіді на три питання, які оцінюються за наступною шкалою:

– **180-200 балів** (оцінка „відмінно”) одержують абітурієнти, які всебічно, систематично і глибоко володіють матеріалом, вміють самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїли основну й ознайомлені з додатковою літературою, яка рекомендована програмою. Оцінка „відмінно” виставляється абітурієнтам, які розуміють взаємозв'язки основних понять

дисципліни для професії, яку вони набувають. Проявляють нахили до наукової роботи;

– **160-179 балів** (оцінка „дуже добре”) – вище від середнього рівня (з кількома помилками) заслуговують абітурієнти, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, рекомендовану програмою. Оцінка „дуже добре” виставляється абітурієнтам, які показують систематичний характер знань з дисципліни;

– **140-159 балів** (оцінка „добре”) – в загальному робота абітурієнтами виконана, але з певною кількістю помилок. Оцінку „добре” заслуговують абітурієнти, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою;

– **120-139 балів** (оцінка „задовільно”) заслуговують абітурієнти, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але із значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Оцінка „задовільно” виставляється абітурієнтам, які допустили на випробуванні помилки під час виконання завдань, але під керівництвом викладача знаходять шляхи їх подолання;

– **100-119 балів** (оцінка „достатньо”) заслуговують абітурієнти, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії;

– **50-99 балів** (оцінка „незадовільно”) виставляють абітурієнтам, які погано оволоділи навчально-програмним матеріалом, допускають велику кількість помилок під час виконання завдань, передбачених програмою. Оцінка „незадовільно” виставляється абітурієнтам, які не можуть продовжувати навчання без додаткових знань з певної дисципліни;

– **<50 балів** (оцінка „незадовільно”) виставляють абітурієнтам, які не оволоділи навчально-програмним матеріалом, допускають грубі помилки під час виконання завдань, передбачених програмою. Оцінка «незадовільно» виставляється абітурієнтам, які не можуть продовжувати навчання і яким необхідна серйозна подальша робота.

Кожне питання оцінюється за шкалою від 0 до 200 балів. Далі за сумою трьох оцінок виставляється середнє арифметичне значення за умови, що кожна з відповідей складає не менше 100 балів.

ПИТАННЯ

фахового вступного випробування для вступників на спеціальність 242 «Туризм»

на базі диплома молодшого спеціаліста (випускників технікумів, коледжів)

1. Історія і традиції Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва.
2. Історичне становлення галузі туризму – п'ять епох туризму.

3. Нормативно-правове регулювання туристської діяльності в Україні.
4. Розвиток готельного бізнесу у світі.
5. Ринок ресторанних послуг.
6. Мотивація здійснення подорожей: причини і тенденції.
7. Нормативно-правове регулювання туристської діяльності в Україні.
8. Маркетинг в індустрії туризму.
9. Загальна характеристика сучасного менеджера в туристській індустрії.
10. Туризм як соціо-еколого-економічна система та об'єкт дослідження географічної науки.
11. Концепція сталого розвитку туризму в сучасних умовах.
12. Туристичний ринок як система взаємозв'язків.
13. Картографічний метод та форми його використання в географії туризму.
14. Географічна сутність базових факторів розвитку туризму: історичні, політичні, економічні, технологічні, екологічні демографічні, соціальні фактори.
15. Класифікація туристичних мотивацій: рекреаційна група (лікування, оздоровлення, відпочинок), інтелектуальна група (пізнання, навчання, естетика), активна група (спорт, фізкультура, ігри, пригоди), емоційна група (розваги, видовища, святкування), ментальна група (релігія, хобі, фанатизм, захоплення), специфічна група (шопінг, професійна діяльність, тощо).
16. Туристичні ресурси в сучасних світових та національних конкурсах-проектах: «Нові сім чудес світу», «Нові сім природних чудес світу», «Сім чудес України», «Сім природних чудес України» та ін.
17. Ціннісний підхід: світова природна та культурна спадщина (список всесвітньої спадщини ЮНЕСКО), національне культурно-історичне і природне надбання, туристичні ресурси місцевого значення.
18. Географія країн та регіонів за туристичними доходами та витратами.
19. Класифікація туристських потоків за різними ознаками.
20. Поняття «актуальна туристична дестинація», «актуальний туристичний центр», «актуальне туристичне місце».
21. Рейтинг 100 найбільш популярних туристичних дестинацій України.
22. Поняття «курортологія», «курорт», «землі оздоровчого призначення», «землі рекреаційного призначення», «лікувальний туризм», «спа-туризм».
23. Класифікація курортів і курортних місцевостей: кліматичні (приморські, гірські, степові, лісові), балнеолікувальні (питні, купальні, грязеві), комплексні. Спа-індустрія, спа-технології та географія спа-центрів України.

24. Біосферні резервати: визначення, функціональне зонування, географія об'єктів в Україні: Асканія-Нова, Чорноморський, Дунайський, Карпатський).
25. Географія національних парків України.
26. Поняття «Світова Спадщина ЮНЕСКО», «Національна Спадщина України», «пам'ятки історії», «пам'ятки архітектури і містобудування», «пам'ятки археології», «пам'ятки монументального мистецтва», «пам'ятки науки і техніки».
27. Ресурси розвитку релігійно-паломницького туризму України: православні, греко-католицькі, католицькі, іудейські, ісламістські, будистські центри.
28. Географія ресурсів розвитку основних видів спортивного туризму в Україні: пішохідний, лижний, гірський, водний, велосипедний, спелеологічний, вітрильний, автомобільний, мотоциклетний, кінний туризм.
29. Географія ресурсів розвитку основних видів активного відпочинку та екстремально-пригодницького туризму: скелелазіння, альпінізм, рафтинг, маунтбайкінг, дайвінг і спелеодайвінг, повітряний туризм і банджі-джампінг, сафарі-туризм тощо.
30. Тематичні парки розваг і дозвілля: скансени, парки атракціонів, аквапарки, дельфінарії, торговельно-розважальні комплекси, театри і кінотеатри тощо.
31. Основні культурні події регіонально, національного і міжнародного значення: музичні, театральні, мистецькі кіно-, фестивалі, карнавали, концерти. Географія ігрового бізнесу та розважально-ігрового туризму.
32. Оцінка рівня туристичної ресурсозабезпеченості регіонів України: методика виконання оцінки.
33. Принципи трактування оціночних параметрів.
34. Стислий історичний нарис розвитку краєзнавства.
35. Краєзнавство як окремий напрямок туризмології.
36. Поняття про краєзнавчі туристичні маршрути.
37. Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів історичної Київщини.
38. Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів історичної Черкащини.
39. Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів Правобережної України.
40. Історична Волинь.
41. Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів історичної Житомирщини.
42. Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів історичної Рівненської області.
43. Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів історичного Поділля.

44. Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів історичної Вінницької області.
45. Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів історичної Тернопільської області.
46. Загальна характеристика краєзнавчих туристичних ресурсів історичної Хмельницької області.
47. Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів Слобожанщини.
48. Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів Західної України (Галичина, Буковина, Закарпаття).
49. Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів Степової України (Причорномор'я)
50. Використання у краєзнавстві туристичних ресурсів Степової України (Донбас, Придніпров'я).

Розглянуто та схвалено вченою радою факультету менеджменту і економіки (протокол № 6 від «19» грудня 2018 р.)

Голова комісії

Ю.Л. Філімонов